

Spis treści

Wykaz skrótów	11
Wstęp	15
Rozdział I. Status prawny podmiotu chronionego	23
1. Uwagi wstępne	23
2. Sytuacja dziecka poczętego w polskim prawie	32
3. Status prawny dziecka poczętego <i>de lege lata</i>	43
3.1. Uwagi wstępne	43
3.2. Sytuacja dziecka poczętego w świetle Konstytucji RP	44
3.3. Zakres ochrony prawnokarnej udzielanej dziecku poczętemu	50
3.4. Sytuacja dziecka poczętego w prawie cywilnym	61
3.4.1. Uwagi wstępne	61
3.4.2. Problem zdolności prawnej dziecka poczętego	71
3.4.3. Podmiotowość dziecka poczętego w zakresie realizacji uprawnienia do ochrony życia i zdrowia w okresie prenatalnym	82
3.5. Postulaty <i>de lege ferenda</i> w zakresie zmian kodeksu cywilnego	90
3.6. Status cywilnoprawny ludzkiego embrionu przed implantacją	95
4. Wnioski	109
Rozdział II. Rodzice a dziecko poczęte	111
1. Uwagi wstępne	111
2. Władza rodzicielska jako podstawa uprawnień rodziców w stosunku do dziecka	112
2.1. Przesłanki powstania władzy rodzicielskiej	112

2.1.1. Koncepcja tradycyjna przyjmująca urodzenie się dziecka jako podstawę nabycia władzy rodzicielskiej	112
2.1.2. Koncepcja przyjmująca poczęcie się dziecka jako podstawę nabycia pewnych atrybutów władzy rodzicielskiej.....	116
2.2. Uprawnienia rodziców w stosunku do ich nienarodzonego dziecka.....	127
2.2.1. Charakter uprawnień składających się na władzę rodzicielską w stosunku do dziecka poczętego	127
2.2.2. Przedstawicielstwo ustawowe dziecka poczętego	130
2.3. Uzasadnienie konieczności zmian	133
3. Atrybuty władzy rodzicielskiej przysługujące rodzicom w stosunku do nienarodzonego dziecka.....	140
3.1. Wykonywanie władzy rodzicielskiej w stosunku do dziecka poczętego	140
3.1.1. Uwagi wstępne	140
3.1.2. Zasady rządzące wykonywaniem władzy rodzicielskiej w stosunku do dziecka poczętego	146
3.2. Zasady reprezentacji dziecka poczętego.....	152
3.3. Osobiste starania i troska rodziców o dziecko poczęte.....	158
4. Dopuszczalność zastosowania instytucji władzy rodzicielskiej w stosunku do dziecka poczętego w wyniku zastosowania procedur medycznych polegających na zapłodnieniu pozaustrojowym.....	168
5. Wnioski	180

Rozdział III. Procedury medyczne w fazie życia płodowego	183
1. Uwagi wstępne	183
2. Zakres opieki przedporodowej w ciąży o prawidłowym przebiegu.....	187
2.1. Uwzględnienie interesu dziecka poczętego w ramach poradnictwa przedkonceptyjnego	187
2.2. Zakres badań przedurodzeniowych.....	190
2.3. Charakter badań ciążowych wykonywanych w trakcie ciąży o prawidłowym przebiegu.....	194
2.4. Zakres ciążowych badań diagnostycznych	197
2.5. Założenia projektu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie standardu opieki okołoporodowej.....	204

3. Interes dziecka poczętego poddawanego diagnostyce prenatalnej	206
3.1. Uwagi wstępne.....	206
3.2. Badania prenatalne.....	209
3.2.1. Badania nieinwazyjne.....	209
3.2.2. Badania inwazyjne	212
4. Zasady postępowania w razie podejrzenia wady płodu lub noworodka	218
4.1. Uwagi wstępne.....	218
4.2. Wady płodu i noworodka.....	219
4.2.1. Zagadnienia terminologiczne.....	219
4.2.2. Wady genetyczne.....	220
4.2.3. Wady rozwojowe	222
4.3. Interes dziecka poczętego w sytuacji stwierdzenia jego upośledzenia oraz nieuleczalnej choroby zagrażającej życiu	224
5. Dopuszczalność zastosowania terapii płodu.....	226
5.1. Uwagi wstępne.....	226
5.2. Leczenie farmakologiczne	228
5.3. Leczenie operacyjne	229
6. Postępowanie medyczne wobec płodu powstałego w wyniku zastosowania technik wspomaganego medycznie rozrodu	231
6.1. Uwagi wstępne.....	231
6.2. Powstanie zarodka	234
6.3. Rozwój zarodka, diagnostyka preimplantacyjna	235
6.4. Inżynieria genetyczna.....	241
6.5. Szczególne zagadnienia związane z diagnostyką i terapią prenatalną po zastosowaniu technik wspomaganey medycznie prokreacji – wzmianka	250
7. Wnioski.....	255

Rozdział IV. Kompetencja do podejmowania decyzji i wyrażania zgody w zakresie procedur medycznych w fazie życia płodowego.....	257
1. Uwagi wstępne.....	257
2. Zasady ogólne podejmowania decyzji i wyrażania zgody w ramach diagnostyki i terapii.....	262

2.1. Prawo pacjenta do samostanowienia	262
2.2. Uwagi ogólne obejmujące obowiązek informacyjny poprzedzający wyrażenie zgody na podjęcie działań medycznych.....	269
2.3. Uwagi ogólne obejmujące charakter zgody pacjenta na podjęcie działań przez lekarza	277
2.4. Forma zgody pacjenta na podjęcie działań przez lekarza.....	284
2.5. Zasady ogólne w zakresie informacji o wynikach badań.....	290
2.6. Uwagi ogólne na temat obowiązku zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem	294
3. Zasady podejmowania decyzji i wyrażania zgody w zakresie opieki przedporodowej w ciąży o prawidłowym przebiegu.....	299
4. Zasady podejmowania decyzji i wyrażania zgody w ramach diagnostyki prenatalnej	305
4.1. Podejmowanie decyzji i wyrażanie zgody na przeprowadzenie badań nieinwazyjnych w ramach diagnostyki prenatalnej	305
4.2. Podejmowanie decyzji i wyrażanie zgody na przeprowadzenie badań inwazyjnych w ramach diagnostyki prenatalnej	311
5. Zasady podejmowania decyzji i wyrażania zgody w ramach procedur medycznych obejmujących terapię prenatalną.....	320
5.1. Uwagi wstępne.....	320
5.2. Leczenie farmakologiczne	322
5.2.1. Zasady podejmowania decyzji i wyrażania zgody na poddanie płodu leczeniu farmakologicznemu	322
5.2.2. Podejmowanie działań medycznych bez zgody w ramach farmakologicznej terapii	326
5.3. Leczenie chirurgiczne	330
5.3.1. Zasady podejmowania decyzji i wyrażania zgody na poddanie płodu leczeniu chirurgicznemu.....	330
5.3.2. Podejmowanie zabiegów w ramach prenatalnej terapii chirurgicznej bez zgody	332
5.3.3. Eksperymentalny charakter chirurgii prenatalnej	336

6. Zasady podejmowania decyzji i wyrażania zgody w stosunku do dziecka poczętego po zastosowaniu technik wspomaganej medycznie prokreacji	344
6.1. Medycznie wspomagana prokreacja – autonomia podmiotów-pacjentów	344
6.2. Krąg podmiotów objętych działaniami medycznymi	347
6.3. Zakres przedmiotowy i podmiotowy obowiązku informacyjnego	348
6.4. Wyrażanie zgody na zabiegi wspomaganej medycznie prokreacji.....	352
6.5. Postulaty <i>de lege ferenda</i> w zakresie uregulowania zasad poddania pacjentów wspomaganej medycznie prokreacji.....	356
7. Wnioski	360
Rozdział V. Interes dziecka poczętego a stan zdrowia matki.....	363
1. Uwagi wstępne	363
2. Problem konfliktu wartości: zdrowie matki a zdrowie i życie dziecka poczętego	369
3. Podejmowanie decyzji i wyrażanie zgody na zabiegi medyczne, których podmiotem jest kobieta ciężarna w związku z jej stanem zdrowia, w kontekście ochrony dziecka poczętego	379
3.1. Uwagi wstępne.....	379
3.2. Interes dziecka poczętego a realizacja obowiązku informacyjnego w ramach procedur medycznych, którym poddawana jest kobieta ciężarna	381
3.3. Interes dziecka poczętego a dopuszczalność stosowania instytucji przywileju terapeutycznego w stosunku do kobiety ciężarnej	387
3.4. Przesłanki podmiotowe wyrażenia zgody przez pacjentkę ciężarną.....	390
3.5. Forma zgody pacjentki ciężarnej.....	395
3.6. Interes dziecka poczętego a prawo odmowy zgody i sprzeciw pacjentki ciężarnej na podjęcie działań medycznych.....	397
3.7. Ochrona interesu dziecka poczętego wobec konieczności podjęcia czynności medycznych bez zgody pacjentki ciężarnej	407

4. Interes dziecka poczętego a podejmowanie decyzji i wyrażanie zgody w sytuacjach szczególnych w związku ze stanem zdrowia kobiety ciężarnej	410
4.1. Udział pacjentki ciężarnej w eksperymencie medycznym	410
4.1.1. Podejmowanie decyzji o udziale w eksperymencie medycznym kobiety ciężarnej	410
4.1.2. Wymóg formalny zgody na eksperyment medyczny przeprowadzany na pacjentce ciężarnej	415
4.2. Interes dziecka poczętego a dopuszczalność przerywania ciąży w sytuacji zagrożenia dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej	423
4.2.1. Interpretacja przesłanki zagrożenia dla życia lub zdrowia kobiety ciężarnej	423
4.2.2. Podejmowanie decyzji o przerwaniu ciąży w sytuacji zagrożenia dla życia lub zdrowia ciężarnej	430
4.2.3. Wymóg formalny zgody na przerwanie ciąży w sytuacji zagrożenia dla życia lub zdrowia ciężarnej	431
5. Sytuacja prawna ojca dziecka w związku z diagnostyką lub terapią kobiety ciężarnej	436
6. Wnioski	440
Uwagi końcowe	443
Wykaz powoływanych aktów	449
Wykaz orzecznictwa	455
Bibliografia	457